

ИСТИНА

10

0,50 €

OBSAH

- 3 Patriarcha Ilja
- 3 Gruzínska pravoslávna cerkov
- 4 Svjata Nina
- 5 Zápas kresťana
- 6 Svätý Dimitrios
- 7 Čo je veštenie?
- 8 Prijatie kresťanstva na Rusi
- 12 Vyslobod' moju dušu 3.
- 14 Evanjelium podľa Jána
- 14 Skutky svätých apoštolov
- 15 Detská stránka
- 19 Svätá tajina kňazstva
- 20 Otázky a odpovede
- 22 Malý Teodor
- 24 Poučenia kresťana
- 26 Hora Pokušenia
- 27 Kána Galilejská
- 28 Starec Paisij
- 29 Blahoželenie
- 30 Puť do Lodomirovoj

svjata Nina святая Нина

**Kúpou tohto časopisu podporujete pravoslávnu mládež.
Ďakujeme štedrým darcom. Spasi Vás Hospodi!**

ISTINA - mesačník pravoslávnej mládeže, ročník XX./2015, **Vydáva:** Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, **IČO:** 17075947, www.bpm.orthodox.sk, **e-mail:** sefredaktor@istina.sk, **tel.:** 0915 779 606

Obálka: Gruzínsky patriarcha Ilja, Vtáci nebesí

šéfredaktor: Miroslav Knap, **zástupkyňa šéfredaktora:** Nika Šoltýsová, **redaktori:** prot. Štefan Pružinský ml., prot. Peter Savčák, prot. Peter Soroka, jerej Miroslav Humenský, protodiakon Ján Husár, jero diakon Alexander Haluška, čtec Marek Cicu, čtec Matúš Kostičák, čtec Ľuboš Savčák, čtec Miloš Surma, čtec Patrik Palasiewicz, čtec Daniel Omaska, Ioánn Haladej, Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, Radka Baková, Silvia Knapová, Štefánia Šaková, Zuzana Petrovajová
pokladníčka: Veronika Zacková, **technickí redaktori:** neobsadené, **detská stránka:** Anička Feďová, Lenka Havajová, Ľudmila Šandalová, **redaktori pre distribúciu:** neobsadené, **korektúra:** prot. Peter Kormaník.

Vychádza 12-krát do roka. Ročný príspevok 6,00 €+ poštovné 5,00 €

Vaše finančné príspevky posielajte na adresu: Redakcia ISTINY, Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, Bayerova 8, 080 01 Prešov, prípadne na účet Istiny: 4008409298/7500.

Cirkevne schválené s blahoslavením vладыky Rastislava. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky v súlade s učením Cirkvi. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739, Číslo indexu: EV 3633/09, vydané: október 2015

Patriarcha Ilja

Patriarcha Ilja (Irakli George Gudushauri-Shiolashvili) sa narodil 4. januára 1933 vo Vladicaucasus. Študoval na moskovskom bohosloveckom seminári a na moskovskej bohosloveckej akadémii. V roku 1957 prijal mníšstvo. Za metropolitu abcházskeho bol intronizovaný v roku 1967. O 10 rokov neskôr, v roku 1977, po smrti patriarchu Dávida bol synodou zvolený za gruzínskeho patriarchu s titulom „Všeobecný patriarcha celého Gruzínska, arcibiskup Mtskheta-Tbilisi a metropolita Abcházska a Bichvinty.“

Podľa diptychu Pravoslávnej cirkvi zastupuje deviate miesto medzi hlavami Pravoslávnej cirkvi vo svete.

Gruzínska pravoslávna cerkov

Gruzínska pravoslávna cerkov 2 000 rokiv pid omoforom Presvjatoj Bohorodicy, jakoj nerukotvorennýj obraz býl prinesenýj do Gruzii sv. apostolom Andrejom. Propovidal tu sv. apostol Bartolomij i Tadeaš, pochovanýj tu je sv. apostol Metfej i Simon. Za misiji sv. Niný, za kral'a Miriana i kral'ovnej Naný, sja christianstvo stalo v 4. stor. oficialným naboženstvom. Gruzínska cerkov ma mnoho mučenikoch, jakých mučili pro jich christiansku viru Peržane, Arabe, Mongolci i Turký. Gruzínsko je povne cerkvami i monastýrjami. Patronom Gruzínska je svjatýj Georgij.

Gruzínska pravoslávna cerkov stavjala cerkvi i monastýri v Palestýni, Syriji, na Kypri, v Grecku, Bulharsku, Jerusalimi i na Hori Athos.

V roku 1811 ruske carstvo nezakonno zrušýlo autokefality gruzínskej cirkvi, kotra býla včlenena do synodu Ruskej pravoslavnej cirkvi. V roku 1917 gruzínske duchovenstvo ožývilo autokefality i patriarchom sja stal jepiskop Kirion.

V roku 1989 Ekumenickýj konštantinopolskýj patriarchát uznal existenciu autokefality Pravoslavnej cirkvi v Gruzínsku.

Redakcija časopisu Istina

Svjata Nina

žýtija svjatých

Svjata rovnoapostoľna Nina sja narodila kolo roku 280 v Kappadokiji. Jej otec Zabulon býl rodina so svjatým Georgiom a mama Zuzana býla sestrov jerusalimského patriarchy.

Nina, jak 12 ročna, prišla so svojimi rodičami do Jerusolima. Po blahoslovení jerusalimského patriarchy, Zabulom pišol žyti do jordanskej pustýni, Zuzana sja stala diakonisov v chrami Božoho hrobu. Nina býla dana do starostlivosti staričy Nuanforý.

Nina tužýla najti Chiton Hospoda (plášť Isusa Christa), jakýj býl odnesenýj z Jerusolima mcchevským rabinom Eleazarom do Iveriji (Gruzii).

V sni sja jej zjavila Presvjata Bohorodica, mala v rukach krest, spletenýj z hroznových (vinohradných) prutiv, i povila: „Vozmi tot krest, jakýj t'a bude choronil od vidimých i nevidimých vrahov. Id' do Gruziji, i propovidaj tam Evanhelije Hospoda Isusa Christa i najdeš blahodať u Ňoho.“ Jak sja Nina probudila, v rukach mala krest. Po blahoslovení jerusalimským patriarchom, sja vidala na puť do Gruziji, de propovidala Svjate Pismo, uzdravovala boľaščich i jej meno poznala cala Gruzija. Svjata Nina uzdravila od ťažkej chorobý i gruzinsku caricu Nanu, jaka prijala chrest, no car Mirian, kotryj byl pohanom i chotil Ninu daty na velike mučična. I v tot čas, koli vymyšľali jak svjatu usmertiti, zatmilo sja slonko i prišla husta molha. Car takoj oslip i vsýtký sja začali bojati i moliti ku svojim pohanským bohom. No pohanský bohove býli hluchý, i býlo temniše i temniše. Potim výstrašený začali prositi Boha, ku jakomu sja molila Nina, i slonko výšlo. Býlo to 6. maja v roku 319. Car Mirian, po uzdraviňu od slipoty, prijal chrest so svojim dvorom i vojskom.

Letopisy hovoriať, što svjata Nina, po jej molitvach, našla Chiton Hospoda, i tam býla pobudovana perša cerkov v Gruziji v česť 12 svjatych apostolov.

Svjata Nina odýšla ku Hospodu v roku 335.

Car, duchovenstvo i narod chotili perenesti ostatky svjatoj Niný do Mcchetskoj cerkvi, no nemohli odkryťi jej hrob. Na tým misti v roku 342 car Mirian i so sýnom Bakurom postavili Cerkov v česť svjatoho velikomučenika Georgia. Neskirše tu býl založenýj ženskýj monastýr prisvjačenýj svjatoj Nini.

Mošči svjatoj Niný býli proslavený mnohýma uzdraviňami i čudami. Gruzinska pravoslavna cerkov, po suhlasi Antichijskoho patriarchatu, kanonizovala svjatu rovnoapostoľnu Ninu, ustanovila jej pamjať na 14. januara, v deň jej zemnoj smerti.

Prihotovil: Miroslav Knap

ИСТИНА

Zápas kresťana

na zamyslenie

Po pokání a návrate človeka k Bohu začína zápas. Mnohí kresťania ohraničili kresťanský život pokáním, spoveďou a zachovávaním určitých náboženských povinností. Kresťanský život je však neustály zápas. Christos hovorí: „Usilujte sa vchádzať tesnou bránou.“ (Lk 13, 24) Apoštol Pavol píše: „Bojuj dobrý zápas viery.“ (1Tim 6, 12)

V tomto svete veriaci človek duchovne zápasí. Je to najušľachtilejší zápas, ku ktorému je človek volaný tu na Zemi. Dnes väčšina kresťanov duchovne nezápasí a platí o nich to, čo povedal Pán biskupovi sardskej Cirkvi: „Máš meno, že žiješ a si mŕtvy.“ (Zj 3, 1) Väčšina z nich duchovne zomrela, prestala duchovne zápasiť, dohodla sa s nepriateľom.

Jedným dôvodom, pre ktorý kresťan zápasí, je to, že teraz má nepriateľov. Jeho nepriatelia sú svet, telo, diabol. Nepriateľom človeka nie je sused, ani jeho brat. Nepriateľom človeka je len diabol, ktorý prostredníctvom nich pôsobí. On nás nenávidí, bojuje proti nám, chce našu smrť. Pán ho nazval „vrahom človeka“. Nepriateľom je ešte svet, ktorý nás obklopuje. Ten proti nám bojuje a chce nás mať pre seba. Nepriateľmi sú aj telo, naše ja, naše vášne a slabosti. Ak veriaci kresťan chce žiť Christov život, je volaný postaviť sa na odpor všetkým týmto nepriateľom.

www.pravoslavnekrestanstvo.sk

Prevzaté z knihy: P. Panagiotidis: Cesta s Bohom. Kallipetra – Rachis Veroias, Grécko 2001.

Svätý Dimitrios

životy svätých

Svätý Dimitrios pochádzal z významnej rodiny, ktorá žila v Tessalonikách počas panovania cisárov Diokleciána a Maximiána. Bol jedným z najlepších dôstojníkov rímskej armády, ale pre svoju silnú vieru v Christa a mnohé cnosti sa stal žiarivým vodcom kresťanov. Ukázal sa ako veľký vzor hlavne pre mladých, ktorých svojou odvahou a radami povzbudzoval v ťažkých časoch prenasledovania.

V roku 303 sa začalo strašné prenasledovanie kresťanov, ale Dimitrios nebojáčne pokračoval vo svojej misionárskej aktivite, preto ho chytili a uväznili v strašnom väzení. Pre lásku k Christovi však všetko trpezlivo znášal.

Raz ho vo väzení navštívil jeho milovaný učeník Nestor a prezradil mu niečo veľmi dôležité. Na štadióne v Tessalonikách pri príležitosti návštevy spolucisára Maximiána sa odohrávali veľké zápasy, počas ktorých predstavovali akéhosi vysokého a silného atléta menom Lyeos. Ten rúhavými slovami urážal kresťanov ako kedysi Goliáš Židov.

Nestor od Dimitria požiadal požehnanie, aby sa mohol pasovať s Lyeom. Dimitrios po vrúcnej modlitbe k Bohu dal požehnanie tomuto odvážnemu kresťanovi a zopakovalo sa to isté, čo v zápase obra Goliáša s malým Dávidom. Nestor malý telom s Božou mocou zvíťazil nad slávnym obrom Lyeom! Pravý Boh, Boh Dimitria urobil zázrak a kresťan zvíťazil nad modloslužobníkom.

Po tomto obdivuhodnom víťazstve zástupy modloslužobníkov sa ešte viac rozhnevali. Cisár prikázal Nestora na mieste popraviť. Rýchlo sa však rozšíril, že Dimitrios povzbudzoval Nestora a že on bol príčinou tohto víťazstva, preto bolo rozhodnuté, že aj jeho okamžite popravia. Zúrivi vojaci zabili Dimitria svojimi ostrými kopijami a tak semeno viery zasiat apoštolom Pavlom bolo v roku 305 poliate nevinnou krvou zbožného mučeníka.

Cirkev veľmi skoro zaradila Dimitria medzi svojich svätých a nazvala ho veľkomučeníkom pre strašné mučenia, ktoré si vytrpel za Christa. Nazvala ho aj myrotočivým, pretože podľa tradície z jeho hrobu vytekalo voňavé myro a uzdravili sa mnohí ľudia, ktorí sa s vierou modlili pred ostatkami svätého Dimitria. Chýr o uzdravovaní sa rýchlo rozšíril. V roku 412 – 413 miestodržiteľ Illyrika menom

ИСТИНА

Leontios trpel na nevyliciteľnú chorobu a keď prišiel do Tessaloník k ostatkom svätého Dimitria, uzdravil sa. Z vďačnosti dal nad jeho hrobom postaviť krásny kresťanský chrám, ktorý v Tessalonikách stojí dodnes.

Svätý veľkomočeník Dimitrios je ochrancom mesta Tessaloniki v Grécku a mnohokrát ochránil toto mesto pred útokmi nepriateľov. Cirkev si pripomína jeho pamiatku 26. októbra/8. novembra.

prot. Ján Zozulák

Zdroj: <http://www.pravoslavnekrestanstvo.sk/svati-a-starci-zivotopisy/svaty-dimitrios/>

Čo je veštenie

Čo je veštenie? To sú tri druhy viery: viera v slepú náhodu, viera vo veci a viera vo všemocnosť duchov tmy. Veštením sa predpovedajú udalosti, rozdeľujú moci vecí a zaklínajú duchovia tmy. Ani jedna viera tak tvrdo neodsúdila veštenie ako kresťanstvo. Ani jedna viera, okrem kresťanstva, nie je oslobodená a očistená od veštenia. Ostatné viery sú viac alebo menej veštenia a niektoré úplne pozostávajú z veštenia. Veštenie znamená podriaďovanie sa človeka menším stvoreniam a bytostiam ako je človek. Odtiaľ sa môže veštenie nazvať aj vierou v tmu. Preto apoštol Pavel hovorí: „Svetské a babské bájky zavrhuje, ale cvičí sa v zbožnosti.“ (1Tim 4, 7) Kresťanstvo je viera svetlosti v dvoch významoch: po prvé, že vyzdvihuje človeka nad náhodu, nad všetky stvorenia a nad duchov tmy; a po druhé, že podriaďuje človeka iba vláde živého, múdrego a všemocného Boha. Existuje vševidiaci Boh, preto neexistuje slepá náhoda. V duchovnej jednote s týmto vševidiacim a živým Bohom môže byť človek vyvýšený nad všetky stvorenia a silnejší ako všetci duchovia tmy.

Preklad zo srbčiny: **prot. Peter Soroka**

Zdroj: Sv. Nikolaj Velimirovič, Ochridský prológ

na zamyslenie

Do obdobia naštrbených vzťahov medzi kresťanským Východom a Západom spadá jeden z najdôležitejších momentov v histórii východných Slovanov, ktorý poznačil celé ich ďalšie smerovanie a tým je prijatie kresťanstva na Rusi.

Je samozrejmé, že christianizácia nebola výsledkom jednorazovej udalosti, ale prebiehala v niekoľkých etapách. Podľa kresťanskej tradície prvú misiu na území niekdajšej Kyjevskej Rusi vykonal apoštol Andrej. Avšak prvé historicky doložené pokusy o kresťanskú misiu na tomto území sa pripisujú už nami spomínanému konštantínopolskému patriarchovi Fotiovi.

Po porážke Rusov pri Konštantínopole v r. 860 v dôsledku nátlaku Byzancie a jej dolnodneperských spojencov Chazarov, Rusi nadviazali priateľské vzťahy s Byzanciou, čo vytváralo možnosť pre kresťanskú misiu a aktívnu cirkevnú politiku, čo využil patriarcha Fótios. Misionárom z Konštantínopolu sa podarilo získať pre kresťanstvo časť Rusov, vrátane kyjevských vládcov Askolda a Dira, a tak už v r. 864 bolo v Kyjeve založené biskupstvo a postavený chrám sv. proroka Eliáša. Po ovládnutí Kyjeva kniežaťom Olegom bolo šírenie kresťanstva zastavené. Vďaka obchodno - politickým výpravám do Byzancie sa Rusi s kresťanstvom a Pravoslávím stretávali stále častejšie. Už v r. 911 bola uzatvorená rusko - byzantská zmluva a pri tejto príležitosti Olegovým vyslancom cisár Leo VI. venoval relikvie svätých a prikázal ich oboznámiť s kresťanskou vierou. Niektorí z nich, ohromení nádherou Konštantínopolu, jeho chrámov a veľkoleposťou bohoslužieb, prijali krst. Samotné kyjevské kniežatá však dlho vzdorovali prijatiu krstu. Prvou, ktorá sa dala pokrstiť, bola až kňažná Oľga (945 - 962), ktorá ako regentka vládla po smrti svojho manžela kniežata Igora. Tradícia hovorí, že krst prijala počas návštevy Konštantínopolu v r. 957. Oľga mala v pláne urobiť kresťanstvo štátnym náboženstvom na Rusi. Jej cieľom bolo aj vytvorenie samostatnej cirkevnej provincie, nezávislej na Byzancii, čo sa jej však nepodarilo. V tomto období sa objavujú aj snahy o preniknutie latinskej západnej misie na Kyjevskú Rus prostredníctvom franských misionárov. Východofranský kráľ Otto I. s úmyslom rozšíriť svoj vplyv ďalej na Východ aj prostredníctvom kresťanstva, nechal pre Rusov vysvätiť mnícha trevírskeho kláštora Adalberta za biskupa. Kým však franská misia dorazila na Rus, vládcom sa stal syn Oľgy Svjatoslav, ktorého sa pre kresťanstvo vôbec nepodarilo získať. Odmietal prijať krst a viac sympatizoval s islamom. Okrem toho ani pápež, ani západný rímsky cisár neboli ochotní budúcej Ruskej cirkvi poskytnúť viac samostatnosti ako Byzancia (*Pozri POKRSTENIE RUSI (dostupné na internete – wikipedia.sk; Kyjevská Rus)*).

Svjatoslav bol úspešným vojenským stratégom. Vojensky podrobil moci Kyjeva mnohé oblasti Povolžia, Donu, oblasti pri Azovskom a Kaspickom mori, a takisto rozdrobil Chazarskú ríšu. Na Balkáne pomohol byzantskému cisárovi poraziť Bulharov a sám sa chcel stať bulharským cárom. Dokonca zaútočil na

byzantské územia, ale bol porazený a musel sa vrátiť na Kyjevskú Rus, kde bol v r. 972 zabitý. Jeho plán vytvoriť mohutnú slovanskú ríšu sa tak nepodaril.

Po Svjatoslavovi na kyjevský kniežací trón zasadol jeho nemanželský syn Vladimir I. Veľký (980 - 1015). Jeho dvaja nevlastní bratia Jaropolk a Oleg viedli medzi sebou boj o trón. Jaropolk zabil brata a stal sa vládcom. Zmocnil sa tiež Novgorodu a Vladimíra, ktorý tam bol kniežaťom, donútil ujsť do Škandinávie. To všetko sa udialo v r. 977. Vladimir sa však v r. 980 vrátil aj s vojskom, dobyl Novgorod a porazil svojho brata, a tak sa stal jediným vládcom Ruska (*Pozri ЖИТИЕ СВ. РАВНОАПОСТОЛЬНОГО КНЯЗЯ ВЛАДИМИРА, cit. dielo, s. 5 – 6.*).

Z letopisov (*Povešť dávnych liet alebo Nestorová Kronika; rus. Повесть временных лет, Первоначальная летопись, Несторова хроника*) sa dozvedáme, že knieža Vladimir I. sa rozhodol skoncovať s pohanskými bôžikmi a vyslal svojich vyslancov k monoteistickým náboženstvám - k bulharským moslimom, k chazarským Židom, k latinským kresťanom, ako aj do pravoslávnej Byzancie. Rozhodol sa napokon pre prijatie pravoslávneho kresťanstva (*Pozri tamže, cit. dielo, s. 8.*). V r. 987 sa na Vladimíra s prosbou o pomoc pri potlačení vojenskej vzbury obrátil byzantský cisár Basileos II. Vladimir mu poslal 6 tisícovú armádu varjagských bojovníkov, ktorí vzburu potlačili a stali sa potom osobnou panovníckou gardou. Za pomoc dostal Vladimir za manželku cisárovu sestru Annu Porfyrogennetu s tým, že pred sobášom prijme krst. Týmto sa Vladimir zaradil medzi európskych kresťanských panovníkov, a v diptichoch byzantského panovníckeho dvora postúpil dokonca pred samotného západorímskeho cisára Otta II., ktorý sa oženil s menej urodzenou byzantskou princeznou Theofano (*Pozri ПОКРСТЕНИЕ РУСИ, cit. dielo, dostupné na internete*). Po svadobných obradoch sa kniežací manželský pár v sprievode početného gréckeho duchovenstva vrátil do Kyjeva, kde Vladimir prikázal pokrstiť v rieke Dneper všetok svoj národ. Stalo sa to v r. 988 (*Pozri tamže, dostupné na internete*).

Svätý apoštolom rovný Vladimir bol jediným vládcom ruského štátu, do ktorého ešte vtedy patrila aj Halič a Uhorská Rus. Keď sa sám presvedčil, že pohanské modly nie sú bohmi a pochopil pravdu Christovej viery vyznávajúcej jediného Boha, objavili sa u neho aj poslovia od rímskeho pápeža, ktorý mu navrhoval prijať katolícku vieru. Knieža Vladimir odmietol pápežových poslov a neprijal vieru, ktorú mu ponúkali. Ako je známe, prijal krst z rúk gréckeho východného biskupa podľa obradu gréckej Cirkvi a veľké množstvo jeho poddaných nasledovalo jeho príklad. K prijatiu Pravoslávia podnietila väčšinu poddaných kniežaťa Vladimíra ako aj ostatných Slovanov, najmä tá skutočnosť, že východná Cirkev umožňovala vykonávať bohoslužby v jazyku zrozumiteľnom ľudu (teda v jazyku slovanskom), kým západná Cirkev vyžadovala vykonávanie bohoslužieb len v latinčine, ktorej nik nerozumel (*Pozri ЖИТИЕ СВ. РАВНОАПОСТОЛЬНОГО КНЯЗЯ ВЛАДИМИРА, cit. dielo, s. 9 – 10*).

Treba pripomenúť, že aj Poliaci, ktorí budú zásadne vstupovať do problematiky vzniku únie, a ktorí boli horlivými katolíkmi a tvrdými odporcami Pravoslávia, boli takisto spočiatku pokrstení podľa pravoslávneho východného obradu učeníkmi sv. Cyrila a Metoda. Je napríklad známe, že poľský kráľ Mieszko I. prijal v r. 965 pravoslávnu vieru, podobne ako ruské knieža Vladimir. Až keď sa neskoršie oženil s nemeckou kňažnou, začal aj v Poľsku posilňovať vplyv katolíckeho duchovenstva a namiesto východného obradu sa tu začal zakoreňovať obrad latinský (*Pozri Православие и уния..., cit. dielo, s. 45*).

Ruský národ však šiel inou cestou. Pravoslávna viera sa tu ešte za panovania Vladimíra zakotvila tak pevne, že nijaké neskoršie snahy nemohli odvrátiť Rusov z tejto cesty. Vladimir, aby krajinu ušetril sporov medzi jeho synmi po jeho smrti, ešte za života rozdelil štát na menšie kniežatstvá - dedičské synovské podiely, na ktoré ich poslal spolu s pravoslávnyimi pastiermi, aby vyko-

reňovali pohanstvo, stavali pravoslávne chrámy a pri nich školy, kde by učili národ Christovej viere. Mnohí z týchto kniežat pochádzajúcich z rodu svätého apoštolom rovného Vladimíra, nielen že vynakladali všetko úsilie, aby rozšírili pravoslávnu Christovu vieru, ale aj sami za túto vieru trpeli. Mnohí z nich boli skutočnými príkladmi viery a zbožnosti. Ako príklad môžeme uviesť Borisa a Gleba, ktorých Cirkev pripočítala k zástupu svätých. Medzi týmito dedičnými kniežatami sa nikdy nevyskytol zradca Pravoslavia. Všetci v priebehu niekoľkých storočí s bázňou a neporušene ochraňovali svätú pravoslávnu vieru, ktorou ruské zeme posvätil ich svätý predok sv. knieža Vladimír. Len ako príklad uvedieme Lucké kniežatstvo, kde nielen kniežatá vyznávali a žili v pravoslávnej viere, ale aj všetci ich poddaní. V tomto kraji nebolo žiadneho katolíka a o latinskej viere nechceli čo i len počuť. Túto ich hrdosť na pravoslávnu príslušnosť môžeme badať zo zachovaných dokumentov tých čias (*Pozri tamže, s. 45 - 47*). Táto situácia pokračovala až do času, kým Západná Rus v polovici 13. stor. stratila svoju samostatnosť a nepadla pod správu Litovského kniežatstva.

Je samozrejme, že situácia tu nebola hneď od počiatku namierená proti pravoslávnej viere. Naopak, Pravoslávie a vôbec ruská kultúra a jazyk sa tešili slobode v jednotnom Rusko - litovskom pravoslávnom štáte (*Pozri КОЯЛЮВИЧ, М.: Литовская церковная уния, cit. dielo, s. 5*). Úspechy Pravoslavia však v Litovskom kniežatstve neboli žiadateľné pre katolícke kruhy v Poľsku, ktoré iba čakali na vhodnú príležitosť, aby prebrali vplyv aj v Litve. Táto príležitosť sa naskytla veľmi skoro, keď následníčkou poľského kráľovského trónu sa stala tvrdá katolíčka Jadwiga a na veľkokniežací litovský stolec zasadol Jagello. Aby katolicizmus rozšíril svoje úspechy aj na Litve, bolo zosnované manželstvo medzi Jagellom a Jadwigou, a tak pod ich vládou sa zjednotili oba štáty v jeden Poľsko - litovský štát (*Pozri tamže, s. 6 - 7*).

Hypodiakon Miroslav Ščerbej

Zdroj: <http://novyklubokocov.webnode.sk/news/prijatie-krestanstva-na-rusi/>

Vyslobod' moju dušu (3. časť)

Sväté Písmo

Vyslobod' moju dušu, zachráň ma pre svoje milosrdenstvo

O žalmovom nadpise (v. 1)

V hebrejskej, gréckej, latinskej i cirkevnoslovanskej Biblii a od nich odvodených prekladoch má šiesty žalm nadpis. Podľa gréckej Septuaginty znie: *Na koniec, ako pieseň, o ôsmom, žalm Dávidov.*

V nadpise šiesteho žalmu je použitý výraz, ktorý robí prekladateľom ťažkosti a ktorý sa chápe rozdielne. Ide o výraz „lammaccéach“, ktorý bol do gréčtiny preložený výrazom „εις τὸ τέλος“ (εἰς τὸ τέλος – na koniec). V nadpisoch žalmov sa vyskytuje až 54-krát. Podrobnejšie sa tomuto výrazu venujeme v úvode do 4. žalmu.

Nadpis šiesteho žalmu nám poukazuje aj na spôsob jeho aplikácie. Tento žalm je podľa inštrukcií v nadpise potrebné spievať, čo znamená výraz „ako pieseň“ (ἐν ὕμνοις, εἰς ᾠδὴν). V hebrejskom texte Biblie sa nachádza výraz „neginot“, ktorý podľa mienky západných komentátorov znamená hru na strunovom nástroji, hru na strunách (od nagan), preto ho prekladajú ako „na strunový nástroj“ alebo „pre hudobný prednes na strunovom nástroji“. Okrem šiesteho žalmu sa tento výraz (pieseň) nachádza aj v nadpisoch žalmov 4, 53, 54, 60, 66 a 75.

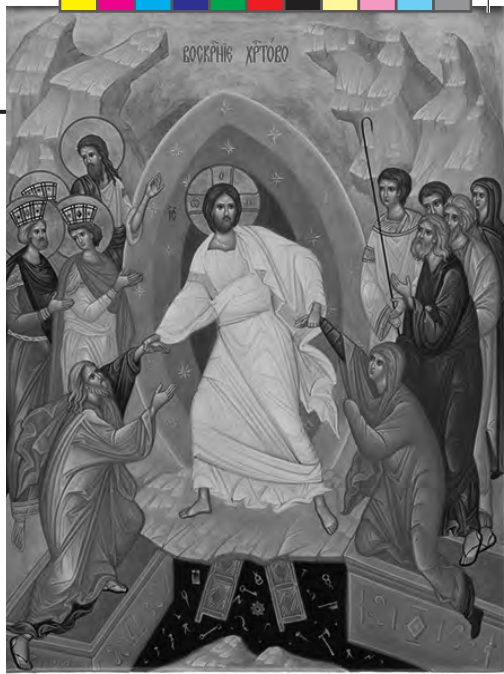
V nadpise šiesteho žalmu po prvýkrát stretávame zvláštny výraz „וְעַל־מִסְמַח“ – o ôsmom. Tento výraz žalmista použil ešte raz v nadpise 11. žalmu. Grécky text niektorí chápú ako hudobný prednes ôsmym zborom. Avšak v duchovnom zmysle tu svätí Otcovia chápú ôsmy deň, t.j. deň Christovho vzkriesenia, resp. deň všeobecného vzkriesenia, kedy dostaneme plody svojej námahy. Blažený Theodorit dodáva, že ôsmym tu prorocké slovo nazýva budúci stav. Keďže sa teraz život odohráva v siedmich dňoch týždňa, od prvého dňa k siedmemu a opäť k prvému a zas k siedmemu, tak vek, ktorý je mimo sedemdnového cyklu, Božie slovo správne pomenovalo ôsmym. Označuje aj spravodlivý súd. Oba nadpisy (Ž 6 aj 11) obsahujú aj výraz „na koniec“, pretože súd aj vzkriesenie bude na konci veku.

Toto tvrdenie potvrdzujú mnohí svätí Otcovia. Svätý Gregor Bohoslov pod „ôsmym“ rozumie budúci čas, čas po pozemskom bytí, budúci život. Aj svätý Vasilij Veľký dáva termínu „o ôsmom“ zmysel budúceho života, t.j. dňa po siedmom, pozemskom dni. Je to stav, ktorý nasleduje po tejto dobe, deň bez konca, bez západu slnka, nemenný – nekonečný a nestarnúci vek. A tento deň bude vskutku jediný, tak ako o tom povedal prorok Mojžiš: „A bol večer a bolo ráno, deň jeden.“ Aj blažený Theodorit hovorí, že „ôsmym“ prorok nazýva budúci stav. Keďže terajší život prebieha v opakovaní siedmich dní týždňa, čas, počnúc prvým dňom týždňa a končiac siedmym dňom, sa znova vracia

k prvému dňu a takýmto spôsobom opäť smeruje k siedmemu, tak vek, ktorý je mimo tohto sedemdňového cyklu Božie slovo správne nazvalo ôsmym. V tomto žalme sa hovorí o smrti a o súde. Preto prorok urobil tomuto žalmu taký nadpis. Lebo tiež hovorí: „V smrti nik na Teba nespomína, v podsveť Ťa kto bude vyznávať?“ – t.j. dvere pokánia sú zatvorené tým, ktorí odtiaľto odišli. A tým, ktorí sa v terajšom živote neliečili pokáním, tí už neskôr nemôžu priniesť Bohu svoje vyznanie hriechov. Tieto slová potvrdzuje aj Spasiteľovo podobenstvo o desiatich pannách. Z neho predsa vieme, že nerozumné panny s vyhasnutými lampášmi zostali pred dverami svadobného paláca a hoci búchali na dvere, aj tak boli odohnané a nemohli vojsť do paláca. Ženich im povedal: Chodte preč, nepoznám vás! Preto Dávid, po vykonaní dvojnásobného hriechu, prináša Bohu túto modlitbu prosiac uzdraviť ho, pretože v budúcom živote už liek pokánia nemá miesto.

Svätý Atanáz Veľký dáva výrazu „o ôsmom“ aj ďalší význam. „Ôsmy deň – to neznamená nič iné, ako deň Christovho vzkriesenia, v ktorom prijmeme plody svojej námahy, keď sa nepriatelia s hanbou a zmätení obrátia späť.“

Pod „ôsmym“ Sväté Písmo chápe život budúceho veku, ktorý má nastúpiť po „sedmičnom“ živote tohto veku a je predznamenaný obriezku Christa na ôsmy deň. K slovu o ôsmom prorok nádherne pridal aj slovo o pokání, o strašnom Christovom súde a budúcom treste za hriechy. Svoju modlitbu vzťahujúcu sa na budúci vek tu prorok prednáša k Hospodinovi – nielen od seba samého, no aj od všetkých nás, ako k nášmu spoločnému budúcemu Sudcovi.

Pripravil: **protodiakon Ján Husár**

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОР ИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

Толковая Псалтирь с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясеново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.

Evanjelium podľa Jána

Evanjelium podľa Jána je výklad samotného Evanjelia v troch zväzkoch (4/1 až 4/3), ktorého autorom je sv. apoštol Ján, syn Zebedeja a Salome, mladší brat apoštola Jakuba. Toto Evanjelium bolo napísané na prosby Jánových priateľov a maloázijských biskupov, predovšetkým však pre kresťanov z pohanstva okolo roku 100. Cieľ tohto Evanjelia naznačil sám autor slovami:

„Ale tieto sú zapísané preto, aby ste verili, že Isus je Christos, Syn Boží, a veriac, aby ste mali život v Jeho mene“ (Jn 20,31).

Autor: **prot. Štefan Pružinský, st.**

4/1 Počet strán: 424, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2007

4/2 Počet strán: 308, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2010

4/3 Počet strán: 214, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2011

Skutky svätých apoštolov je výklad knihy Nového Zákona, ktorej autorom je sv. apoštol Lukáš. Skutky sú logickým pokračovaním Evanjelia podľa Lukáša a k ich oddeleniu došlo zrejme, keď Cirkev určila poradie a kanonicitu kníh Nového Zákona. Skutky sú zvesť o Cirkvi v hlavných prejavoch jej počiatocného pôsobenia vo svete, jej úspešného šírenia z Jeruzalema do posledných krajín Zeme zásluhou apoštolov utvrdzovaných a vedených Svätým Duchom.

„I ukázali sa im rozdelené jazyky akoby z ohňa a usadili sa po jednom na každého z nich. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi tak, ako im ten Duch dával vyjadrovať sa“ (Sk 1,3-4).

Autor: **prot. Štefan Pružinský, st.**

Počet strán: 304, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 1996

PRAVOSLÁVNE
BIBLICKÉ
KOMENTÁRE

4/3

Prof. Štefan Pružinský

EVANJELIUM PODĽA JÁNA

/Kapitola 13-21/

Vydala Metropolitná rada
Pravoslávnej cirkvi na Slovensku
2011

PRAVOSLÁVNE
BIBLICKÉ
KOMENTÁRE

5

Prot. Štefan Pružinský

SKUTKY
SVÄTÝCH APOŠTOLOV

Vydala Metropolitná rada
Pravoslávnej cirkvi na Slovensku
1996

ІСТІНА

Milé deti, v tomto čísle Istiny sme si pre Vás pripravili zopár úloh. Veríme, že sa niečo nové naučíte. Úlohy nám zašlite, prosíme, do redakcie Istiny najneskôr do 15. 12. 2015. Vyžrebovaný výherca bude odmenený. Prajeme Vám veľa úspechov!

***1. Prepíšte básničku od Ľudmily Šandalovej
písanými písmenkami:***

Pid oblačkom

Pid oblačkom mojej mamky
rosne bila ružička,
polyvať ju raňna rosa,
teplýj dodžik z nebička.

Rozvyvať sja do krasotý
v tychim misci, skromneňko.
Jak spočinuť na ňi očka -
ľubuje sja serdeňko.

I ja choču, mamko moja,
každe serdce veselyty,
výplekana vašov laskov
i Božičku mila býty.

2. Tajnička

Z posledných písmen tajničky utvorte slová a vpíšte ich do vety.

V	I	E	R	A	P	L	Á	Ť	S
S	K	A	V	Í	Ô	M	I	S	T
M	Á	R	CH	L	S	O	S	O	R
M	O	D	L	I	T	B	A	R	I
Ť	S	O	N	D	U	C	Ť	D	E
A	R	O	K	O	P	S	J	E	D
R	D	N	R	Ý	O	O	E	T	M
D	P	B	Ú	L	Š	Ť	D	Š	O
A	O	J	I	A	K	S	Á	L	S
D	T	M	E	Ť	S	O	N	C	Ť

List Efezanom 4,32

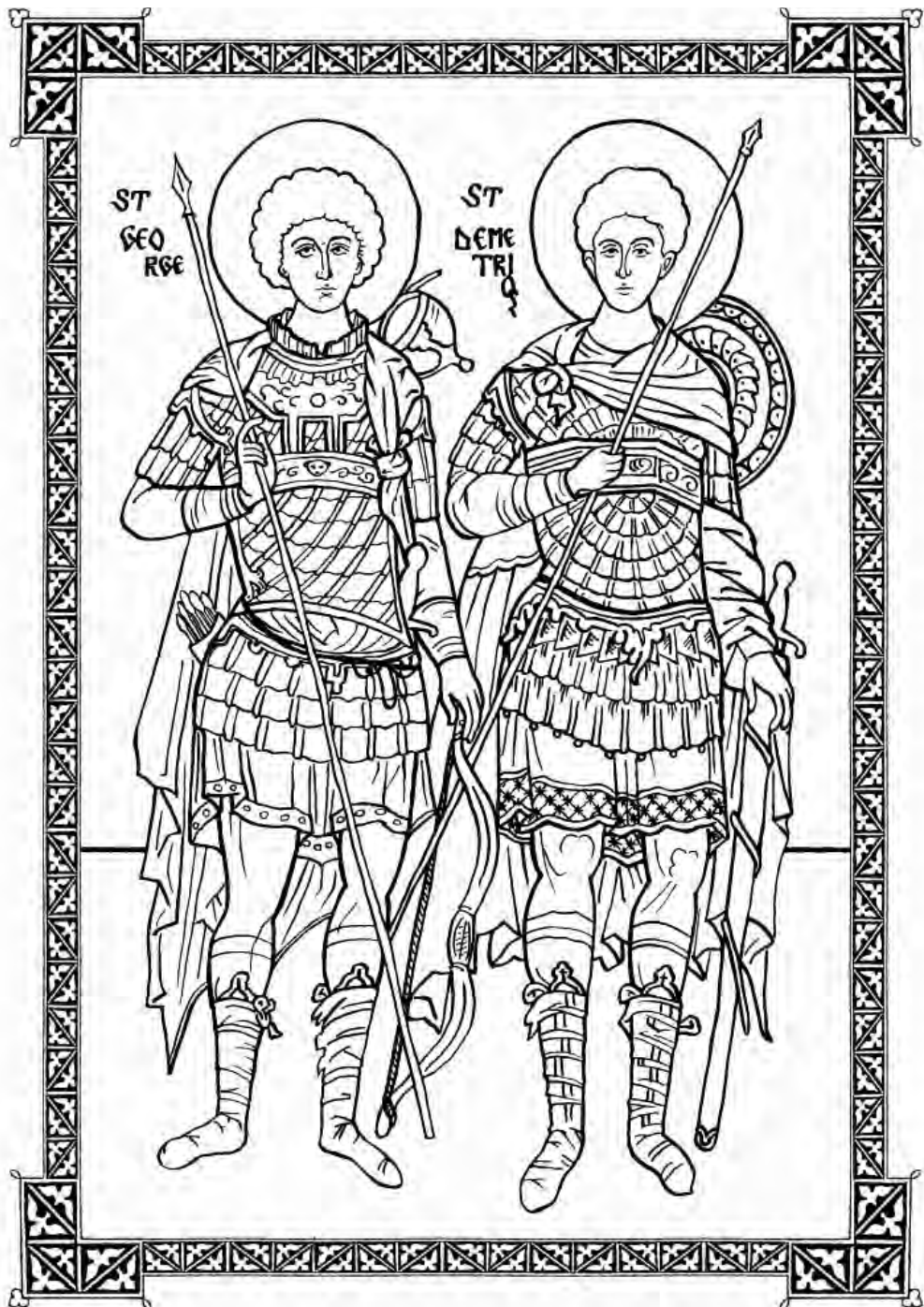
Buďte k sebe navzájom _____ a _____,
navzájom si _____, ako aj vám odpustil Boh v
Christovi! (List Efezanom 4,32)

Slová ukryté v tajničke: dobro, viera, nádej, láska,
modlitba, pôst, cnosť, pokora, štedrosť, striedmosť,
cudnosť, milosť, chrám

3. Vymalujte obrázok

4. Vymaľujte obrázok

Pripravili: Anička Fed'ová a Lenka Havajová
ІСТИНА

Svätá tajina kňazstva

Pravoslávna cirkev je pevne presvedčená, že jediný kňaz, pastier a učiteľ Cirkvi je Isus Christos. On jediný je vodcom a vládcom svojich ľudí, odpúšťa hriechy a poskytuje spoločenstvo s Bohom, svojím Otcom.

Záruku trvalej prítomnosti Christa medzi ľuďmi poskytuje v Cirkvi svätá tajina kňazstva. Jedinou úlohou biskupov, kňazov a diakonov je približovať ľuďom prítomnosť a činnosť Christa v Cirkvi. Cirkev je presvedčená, že Christos neopustil svojich ľudí, ostáva s ňou ako jej živá a jediná hlava. Christos je v nej prítomný a činný cez svojho Svätého Ducha. Duchovenstvo nekoná v zastúpení Christa alebo namiesto Neho, ako keby bol neprítomný. Duchovní otcovia nie sú ani zástupcovia, ani náhradníci, ani reprezentanti Christa.

Christos je v Cirkvi prítomný teraz, stále a navždy. Duchovní otcovia dostávajú dar Svätého Ducha, aby ľuďom vyjavovali Christa. Cez svojich vyvolených služobníkov uskutočňuje Christos jedinečnú činnosť kňaza, večne prinášajúceho sám seba Otcovi ako dokonalú obeť za svojich bratov a sestry. Cez svojich služobníkov pôsobí Christos ako učiteľ, ktorý zvestuje ľuďom Božie slová svojho Otca. Ako dobrý pastier, ktorý vedie svoje stádo, odpúšťa hriechy a je lekárom telesných, duševných a duchovných neduhov ľudí. Isus pôsobí ako biskup, ktorý opatruje zhromaždené spoločenstvo. Je tiež diakon, pretože On sám je trpiacim služobníkom svojho Otca, ktorý „neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a dať svoj život ako výkupné za mnohých“ (Mt 20,28).

Od čias Christa a apoštolov až do nastolenia Božieho kráľovstva vo večnosti zaručujú biskupi, kňazi a diakoni spojitosť a jednotu Cirkvi pri prechode z jednej éry do druhej a pri prechode z miesta na miesto. Tak ako dostali apoštolovia mimoriadny dar od Boha, aby išli a približovali ľuďom Christa vo všetkých stránkach Jeho osobnosti a činnosti, tak dostávajú aj duchovní otcovia dar Božieho Ducha zachovávať prítomnosť Christa v Cirkvi a jasne ukazovať ľuďom Jeho činnosť.

Cirkevné učenie zdôrazňuje, že kňazi sa musia snažiť čo najlepšie naplniť milosti, ktoré im boli dané rukopoložením. Efektívnosť tajín vykonávaných duchovenstvom v Cirkvi však nie je v ich osobnej moci, ale v moci Christa, ktorý pôsobí v Cirkvi cez Svätého Ducha.

Spracovala: **Radka Baková**

Zdroj: HOPKO, Thomas, Základy Pravoslávnej viery II., Bohoslužby, Prešov, 2012, s. 37 - 38.

Otázky a odpovede

Otázka: „*Sláva Isusu Christu! Chcela by som sa opýtať, aký názor má svätá Pravoslávna cirkev na darcovstvo orgánov? Spasi Hospodí. Ďakujem, Marika.*“

Odpoveď: „Milá Marika, doposiaľ som nemal možnosť oboznámiť sa so žiadnym oficiálnym vyhlásením našej Cirkvi, ktoré by dávalo odpoveď na túto otázku, hoci predpokladám, že minimálne vo veľkých miestnych pravoslávnych cirkvách, napríklad v Rusku a Grécku takéto vyhlásenia asi existujú. Napriek tomu Ti napíšem aspoň zopár najdôležitejších myšlienok, ktoré Ti môžu pomôcť zorientovať sa aspoň čiastočne. Voči darovaniu takých orgánov, ktoré neohrozia život darcu (koža, jedna oblička, krv a pod.) a ku ktorých darovaniu môže dať darca svoj vedomý súhlas, vo všeobecnosti nie sú vznášané vážnejšie výhrady, hoci aj v týchto prípadoch je potrebná opatrnosť. Žiadny zásah do organizmu darcu aj príjemcu totiž nie je bez rizika (infekcie, imunitné protireakcie a pod.). Preto je potrebné každý takýto úkon individuálne posudzovať a zvažovať. Čo sa týka odoberania orgánov u ľudí, ktorí utrpeli takzvanú smrť mozgu (väčšinou z dôvodu mechanického poškodenia pri nehode alebo úraze), a ktorí v dôsledku odobratia jedného alebo viacerých orgánov musia následne nutne aj biologicky zomrieť, tam je situácia oveľa zložitejšia. Problém spočíva hlavne v dvoch faktoch. Od človeka, ktorý utrpel takzvanú smrť mozgu a nachádza sa

v ťažkom stupni kómy nie je možné získať súhlas na odobratie orgánov (podľa slovenských zákonov to nie je ani podmienka) a po druhé, na transplantáciu sa dajú použiť iba orgány (s výnimkou kože a očnej rohovky) z biologicky ešte živého človeka, to znamená z človeka, ktorému ešte fungujú základné biologické funkcie, čiže bije mu srdce a fungujú pľúca. Ak si uvedomíme, že takýto človek má mŕtvu len jednu časť mozgu (hoci vizuálne väčšiu) zodpovednú za príjem vnemov, ich analýzu a spätnú reakciu, avšak jeho druhá spodná časť takzvaný mozgový kmeň chránený v spodine lebečnej ešte žije, pretože on riadi srdce a pľúca a tie fungujú, z kresťanského pohľadu a myslím, že ani z morálneho, nie je možné povedať,

ИСТИНА

že jeho stav sa rovná skutočnej smrti, alebo že je beznádejný. V takomto človeku síce nefungujú vonkajšie vnemy, čiže takzvaná vyššia mozgová činnosť, avšak fungujú všetky ostatné a pritom životne dôležité orgány a duchovné vnímanie. Aj keby jeho telo už nebolo v budúcnosti schopné sa zregenerovať a Boh by neurobil žiadny zázrak, aj tak je pred nami veľmi vážna otázka, či má iný človek právo vopred vziať takémuto človeku akúkoľvek šancu na prebratie z kómy a prerušiť všetky ostatné jeho životné funkcie, aj keď s cieľom pomôcť inému človeku s asi z ľudského hľadiska lepšími vyhliadkami na život? Pretože

ide o otázku, ktorú nám priniesol život pomerne nedávno, musíme ešte počkať, kým nám spoločný hlas celej Cirkvi dá na ňu definitívnu odpoveď. Podrobnejšie sa o tejto téme môžeš dočítať vo výbornom článku nášho duchovného otca a zároveň lekára jereja Mgr. MUDr. Jakuba Jacečka v Pravoslávnom kalendári (ročenke) na rok 2009, s. 124-126.“

S láskou v Christu **prot. Štefan Pružinský, ml.**

Црю нѣный, оутѣшителю, дше истины,
иже бездѣ сынъ и вса исполнѣнъ,
сокрѣвнице бгнхъ и жнзни подателю,
прїиди и вселѣся въ ны,
и ѡчисти ны ѿ всакоѡ скверны,
и спаси, бже, души наша.

Malý Teodor

na zamyslenie

- AKCIOVÝ BALÍČEK -

UČÍME SA
GRÉCKY

ZĽAVA
40%

UČÍME SA
NOVOGRÉCKY JAZYK
+
GRÉCKO-SLOVENSKÝ
SLOVENSKO-GRÉCKY
SLOVNÍK

~~49,99€~~
29,99€

Malý Teodor z jednej dediny, keď mal ešte len jeden rok, z vysokých horúčiek úplne ochrnul. Nemohol chodiť, nič zobrať do ruky, ani rozprávať. Lekári - ktorých navštevoval - mu nemohli v ničom pomôcť.

Jeho starý otec, pán Christo počul o starcovi Paisijovi. V roku 1991 vzal malého Teodora do náruče a priniesol ho až do kémie starca s prosbou pomôcť sa za chlapca, aby sa uzdravil.

Starec Paisij prežehnal malého chlapca a povedal jeho starému otcovi, že sa uzdraví, nech sa nezarmucuje.

Dieťaťu sa od tej chvíle postupne začal zlepšovať zdravotný stav. Začalo trochu samo chodiť, do rúčok bralo rôzne predmety a zotavovalo sa, avšak jeho zdravie sa úplne neobnovovalo.

Starý otec, pán Christo T. po roku, v sobotu 30. 5. 1992, prišiel na Svätú Horu s malým Teodorom. Navštívil monastier Kutlumusiu, kde prenocoval. Malého Teodora nechal v monastieri, pretože chlapec pribral a už ho nemohol niesť (bolo nemožné, aby chlapec sám kráčal po ťažkej cestičke ku kélii) a odišiel k starcovi.

Keď ho starec Paisij zd'aleka zbadal, riekol mu: - Ako sa má Teodor? A pán Christo mu povedal, že je mu trochu lepšie, že trochu pribral, preto ho nemohol priniesť k nemu s tak ho nechal v monastieri. Ak by však na ďalší deň niekoho našiel, aby mu pomohol, potom by ho priniesol. Starec mu vtedy povedal: - Nie, nechaj ho, nenes ho ku mne... Keď tu skončím rozhovor (veranda starca bola plná, pretože bola sobota a prichádzali mnohí ľudia), prídem do monastiera, aby som ho videl.

Pán Christo sa vrátil do monastiera Kutlumusiu a tam pri vstupnej bráne, kde je miestnosť na prijímanie pútnikov, riekol vrátnikovi otcovi Dávidovi - a počuli to i pútnici, - že starec Paisij prisľúbil, že príde do monastiera, aby sa pozrel na Teodora. Na jednej strane sa otcovia začudovali, pretože starec Paisij nemal vo zvyku konať takéto návštevy, ale na druhej strane sa potešili, pretože by mali možnosť stretnúť sa so starcom.

ИСТИНА

Avšak slnko zapadlo a v monastieri bolo treba zatvoriť veľkú železnú bránu, ktorá je jediným vstupom do monastiera. Keď zatvorili dvere, otcovia i pútnici sa zarmútili, že starec Paisij neprišiel. Ale na ďalšie ráno pri vstupnej bráne čakalo veľké prekvapenie, keď prišiel pán Christo so svojím vnukom Teodorom. Otec Dávid, ktorý bol na vrátnici, sa opýtal pána Christosa: - Nakoniec starec Paisij neprišiel, aby videl Teodora, čo? A pán Christo na prekvapenie všetkých, ale bez toho, aby si sám uvedomil, čo sa mu stalo v prítomnosti mnohých pútnikov, povedal: -

Starec Paisij prišiel o polnoci. Teodor bol akosi znepokojený a nemohol zaspať. Ja som bdel spolu s ním. O 12.00 hodine sme počuli ako niekto klope na dvere. Opýtal som sa, kto je tam a za dverami som počul: - Som starec Paisij, prišiel som sa pozrieť na Teodora. Vstal som a riekol mu: - Poďte dnu oťče.

Vtedy sa otvorili dvere, vošiel starec Paisij, podišiel k malému Teodorovi, prežehnal ho, pobozkal ho na hlavu a dal mu túto drevenú ikonku s vyobrazením našej Bohorodičky (ktorú držal v ruke Teodor). Keď mu znovu povedal, že sa uzdraví, vyšiel von a odišiel.

Všetci prítomní na vrátnici zostali prekvapení. Jediní, čo ešte nič nepochopili, bol Christo a malý Teodor. Až neskôr si pán Christo uvedomil, čo sa stalo, keď mu otec Dávid a ostatní vysvetlili, že

a) brána do monastiera bola zatvorená pri západe slnka a otvorená pri východe slnka;

b) všetky okná, odkiaľ by mohol niekto vliezť dnu, majú železné mreže;

c) všetky hosťovské izby boli v tú noc obsadené a ak niekto nejakým iným spôsobom vošiel dnu, musel by sa opýtať, aby sa dozvedel, v ktorej izbe je malý Teodor;

d) nikto iný nevidel starca Paisija, len oni dvaja, pán Christo a malý Teodor.

Pripravila: **Zuzana Sadilková**

Zdroj: Jeromonach Christodoulos Svätohorský, Starec Paisij, Prešov 1999.

Poučenia kresťana

O vtelení Božieho Syna

Práve vteleenie Božieho Syna a Jeho príchod do sveta veľmi silno povzbudzuje hriešnikov k pokániu. Kvôli komu prišiel Christos na svet? Kvôli hriešnikom. S akým cieľom? Kvôli ich spásu. Ó, ako Boh vysoko ohodnotil našu spásu! Ó hriešnici, sám, kvôli našej spásu, ó, hriešnici, prišiel na svet. Počúvajte, všetci hriešnici a pochopte! Sám Boh prišiel na svet kvôli našej spásu a prišiel v našej podobe. Je to veľká blahopôčestná tajina: Boh sa zjavil v tele (Tim 3, 16). „Hospodine, čo je človek, že ho znáš, a syn smrteľného človeka, že ho za čosi máš?!“ (Ž 144, 3). Skutočne, úžasná je Božia blahodať k človeku, úžasné je Jeho dielo! Prorok to predvídal a so strachom a úžasom riekol: „Hospodine, počul som Tvoju povest', bojím sa Hospodine, Tvoje dielo, oživ ho prostred rokov!“ (Hab 3, 2). Hriešnici, pripomeňme si

toto veľké Božie dielo, ktoré bolo stvorené pre nás a kajajme sa! Pripomeňme si, že sa narodil pre nás od Panny a bol Mládencom, kŕmili Ho materinským mliekom, vteliť sa neviditeľný, bezpočiatočný prijal počiatok a bol povitý v plienkach ako dieťa, nehmatateľný sa stal hmatateľným a Slovo sa stalo telom. Pripomeňme si, ako žil na Zemi a bol stále pútnikom, prechádzal z miesta na miesto, pracoval pre našu spásu, ako nedostupný Cherubínom a Serafinom bol medzi hriešnikmi, ako majúc ako prestol nebo a podnožie zem a žijúc v neprístupnom svete, nemal kde hlavu skloniť; ako bohatý sa stál biednym a my sme sa obohatili jeho biednosťou. Pripomeňme si, ako ožiarený svetlom sa obliekal do bieleho odevu a ako dávajúc potravu všetkému stvorenstvu, živil sa obyčajným pozemským chlebom; ako Všemohúci bol slabým a všetkých povzbudzoval. Pripomeňme si, ako Najvyššieho slávy a cti, nezákonné ústa Ho hanobili, nadávali Mu a vysmievali sa Mu; ako sa trápil, sužoval, smútil, plakal; ako Ho zradili nevďační učeníci a bol odlúčený od iných učeníkov, ako bol zviazaný, ako Ho viedli na súd, ako Ho odsúdili, ako Ho bili, ako bol oblečený do potupného odevu, ako sa Mu vysmievali, volajúc Ho Kráľom: „Raduj sa, Kráľ židovský!“ (Jn 19, 3). Pripomeňme si, ako Ho korunovali tŕňovou korunou ako Ho bili po hlave, ako počul od svojich ľuďí: „Ukrižuj, ukrižuj Ho!“ (Jn 19, 15), ako Ho s dvoma zlodejmi viedli na ukrižovanie a ako bol medzi zlodejmi ukrižovaný Boží Syn a zomrel na kríži. Toto všetko urobil pre našu spásu.

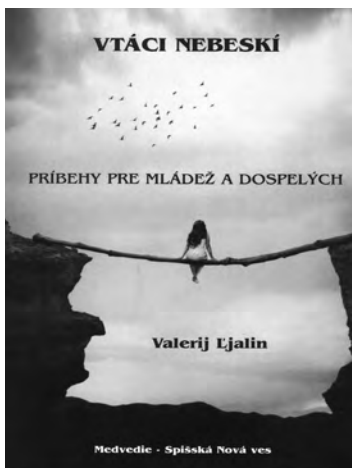
Ó, hriešnici! Skrze Adama skoro sme prišli o našu spásu a všetko naše blaženstvo, ale Christos, Boží Syn, priazňou svojho Otca nám spásu vrátil. Uvažujme, hriešnici, či nie pre našu spásu bola preliata Christova krv a všetky Jeho utrpenia nás vzývajú? Kajajme sa, a tak nestratíme večnú spásu. Bez pokánia nieto spásy pre nikoho. Ale hriešnik o tom nerozmýšľa. Boh je ľudomilný a prejavil o nás takú veľkú starostlivosť, aby sme sa kajali a boli spasení, ale hriešnik o tom veru nerozmýšľa!

Christos, Boží Syn, hovorí o svojom príchode v Evanjeliu. Prichádza na svet kvôli hriešnikovi. Kvôli nemu trpí dobrovoľné vysilenie, biednosť, hlbokú pokoru, choroby, žiaľ, smútok, utrpenie a krížovú cestu a hovorí mu: „Človeče, všetko je pre teba a pre tvoju spásu som to prijal a vytrpel. Ty však nerozmýšľaš o svojej spáse! Nerozmýšľaš a nechceš sa kajať, nezriekaš sa svojich hriechov a mojou krvou sa budeš živiť!“ Hriešnik, hoci počuje v Evanjeliu tento žalostný a sladký Christov hlas, nepočúvne. Christos mu sľúbil, že mu nebude pripomínať jeho hriechy, ale hriešnik na to nemyslí. Christos ho volá k sebe, sľubuje mu pokoj, ale hriešnik nepočúva, nestará sa o svoju nápravu a je aký bol. Ďalej porušuje Zákon ako predtým, robí zlé veci, ako robil aj predtým, má rád tmu a nenávidí svetlo. Nejde k svetlu, ale ostáva s diablom, kniežaťom tmy!

Ó, nešťastný hriešnik, zobuď sa, spamätaj sa! Veď Christova krv, preliata kvôli tebe, ťa vyzýva k spravodlivej odplate. Počúvaj, čo ti spieva prorok v Božej osobe: „Odhalím ťa a ukážem ti pred tvou tvárou tvoje hriechy“ (Ž 49, 21). To znamená, že všetky tvoje skutky, slová, myšlienky a počínania pôjdu za tebou, budú zjavené na poslednom súde a dostaneš to, čo si zaslúžiš. Teraz sa nechceš kajať a spasiť sa blahodaťou Christovou. Potom sa budeš chcieť kajať, ale už bude neskoro. „Vstaň, spiaci, vzkriesi ťa z mŕtvych a osvieti ťa Christos“ (Ef 5,14), nad všetkými vládnu Boh, blahoslavený naveky.

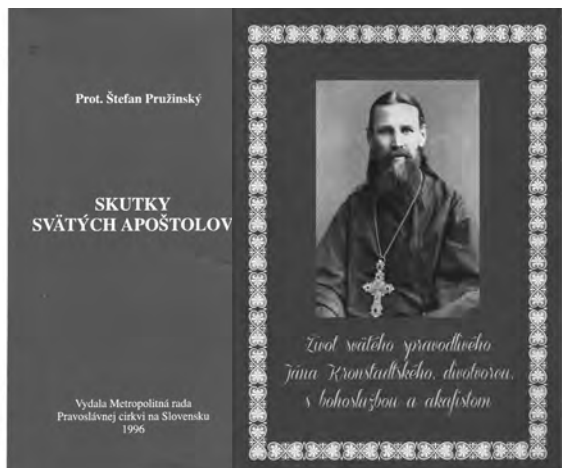
Poučenia vladky Tichona, biskupa voronežského a jeleckého.

Preložila: **Elena Tišková**

PRÁVOSLÁVNE
BIBLICKÉ
KOMENTÁRE

5

Hora Pokušenia

po stopách Isusa Christa

„Vtedy Duch odvedol Isusa na púšť, aby bol pokúšaný od diabla.“ (Mt 4,1)¹

„A hneď nato Ho Duch vyviedol na púšť.“ (Mk 1, 12)²

„Isus však, naplnený Duchom Svätým, vrátil sa od Jordánu, a Duch Ho viedol na púšť, kde bol štyridsať dní pokúšaný od diabla.“ (Lk 4,1-2)³

Hora Pokušenia sa nachádza na púšti medzi Jerichom a Mŕtvym morom, kde bol Isus pokúšaný 40 dní. Je to jedna z vápencových hôr a nesie pomenovanie Quarantania (Štyridsaťdňová). Na púšť sa Isus bude vo svojom pôsobení vracat' viackrát. V súčasnosti je tam viacero monastierov

Pripravil: **bohuznámy**

1. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Matúša, Pravoslávne biblické komentáre 1/1, Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta 2000, s. 82

2. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Marka, Pravoslávne biblické komentáre 2, Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku 2011, s. 42.

3. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Lukáša, Pravoslávne biblické komentáre 3/1, Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta 2005, s. 121.

Kána Galilejská po stopách Isusa Christa

„Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Isusová matka. Na svadbu pozvali aj Isusa a Jeho učeníkov.“ (Jn. 2, 1-2)¹

„Isus znova prišiel do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Bol tam istý kráľovský úradník, ktorý mal v Kafarnaume chorého syna.... Isus mu povedal: „Chod', tvoj syn žije!“ (Jn 4, 48-50)²

Kána Galilejská sa spomína v Evanjeliu, uvádza sa ako rodný kraj apoštola Natanaela (Jn 21,2) a miesto, kde Christos vykonal prvý zázrak (Jn 2, 1-11), a taktiež vyliečil syna kráľovského úradníka z Kafarnauma (Jn 4, 46-54).

Kána bola položená severne ako dnešná, blízko doliny Asocha (Bataut po arabsky). Prenos pôvodného sídla Kány na jej dnešné miesto sa stal po arabskom obsadení, kedy bola Kána zničená a zanechaná jej obyvateľmi. V dnešnej arabskej dedine far-Kana žije zmiešané obyvateľstvo moslimov a kresťanov. Všetky chrámy sú v nej postavené nedávno: Františkánsky kostol, zasvätený Svadbe v Káne, postavený na zrúcaninách starobylej židovskej stavby s aramejským nápisom a mozaikovou podlahou. Predpokladá sa, že táto stavba je starou kresťansko-židovskou synagógou. V gréckom pravoslávnom chráme sú zachované dva kamenné súdy, v ktorých Isus premenil vodu na víno na svadbe (Jn 2, 1-11).

Pripravil: **bohuznámy**

1. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Jána /Kapitola 2.-12./, Pravoslávne biblické komentáre 4/2, Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku 2010, s. 5.

2.Tamže, s. 59,

Kniha Starec Paisij

novinka

Pripravuje sa vydanie novej a dlho očakávanej knihy s názvom Starec Paisij.

Po vydaní veľmi úspešnej knihy Život starca Paisija Svätohorského, ktorej autorom je jeho duchovný žiak jeromních Isaak, ide v slovenskom jazyku o druhú knihu o starcovi Paisijovi, ktorej autorom je iný jeho duchovný žiak, jeromních Christodoulos Svätohorský.

Prvá kniha je zameraná na podrobné opísanie života starca Paisija Svätohorského. Druhá kniha opisuje obdivuhodné udalosti z jeho života, prináša poučenia a poskytuje užitočné rady o rodinnom živote, usmernenia v spoločenskom konaní a odpovede na otázky osobného života. To robí z knihy užitočného sprievodcu pre súčasného človeka.

Kniha dáva čitateľovi možnosť zastaviť sa pri každej myšlienke, precítiť hĺbku múdrych slov starca Paisija a nájsť odpovede na otázky spojené so svojím vlastným životom. Život starca Paisija a krásy Svätej Hory Atos priblíži čitateľovi 68 strán farebných a množstvo čiernobielych fotografií. Kniha je preložená z gréckeho jazyka a bude mať 386 strán.

Prot. Ján Zozuľak

<http://www.pravoslavnekrestanstvo.sk/spravy-a-informacie/kniha-starec-paisij/>

Blahoželanie

12. september 2015 je dátum vyrytý na obrúčkach **Ľubky Balaščákovej** a **Mirka Kosu**, ktorí v tento deň prijali v chráme sv. Serafima Sarovského v Bardejove počas svätej liturgie krásnu tajinu manželstva. Obaja sú bývalými študentmi našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulty. Ľubka bola nielen počas štúdia aktívnou mládežníčkou a istý čas i vedúcou bardejovskej skupiny BPM. Aj v našom časopise Istina sme mohli nachádzať príspevky od nej, keďže pracovala aj ako redaktorka. Miro po štúdiách v Srbsku začal pôsobiť ako ikonopisec.

Veríme, že pevné základy, ktoré získali na bohosloveckej fakulte, na seminári i v Bratstve, ich budú posilňovať aj v manželstve. Prajeme im, nech im Boh požehná ich spoločný život, nech im nechýba láska, vzájomná úcta, trpezlivosť a nech sa tešia z detí svojich detí....

Put' do Lado mirovoj

VTÁCI NEBESKÍ

PRÍBEHY PRE MLÁDEŽ A DOSPELÝCH

Valerij Ljalin

Medvedie - Spišská Nová ves

